

QUBE:

SİZİ GÖREN VE DİNLEYEN TELEVİZYON

Françoise HARROIS - MONIN

Bir Amerikan şehrinin tele-izleyicileri ordinator (otomatik seçici computer) aracılığı ile artık bundan sonra uzaktan yönetimle programları sansür etmek, bir kamu oyu yoklamasını cevaplandırmak, evden alışveriş yapmak imkânına kavuşmuşlardır. Kablo ile yapılan yayınların gelişmesi sayesinde yarının televizyonu belki de yeni bir toplumsal diyaloga yol açacaktır.

1978 ortalarından beri ABD'nin kuzeydoğusundaki Ohio eyaletinin Columbus şehrinde "elektronik toplum" doğmuş bulunmaktadır. Bu 600.000 nüfuslu üniversite şehri ilk kablolu kent ünvanını kazanmış ve kablo çevresinde şimdiden 26.000 kentli toplanmıştır. Artık onlar için küçük televizyon ekranı, izleyicinin "ya sabret ya da kapat" seçimi karşısında kaldığı bir görüntü dizisi olmaktan çıkmıştır, çünkü televizyon alıcıları aynı zamanda bir ordinator terminalidir; 20-30 kilometre uzaktan bu yayınları hazırlayıp sunan kimselerle karşılıklı konuşabilir, hatta onlara "hayır!" diyebilirler. Bu, sadece on tuş olan bir alet panosu sayesinde olabilmektedir. Meselâ şu veya bu varyete şarkıcısı onların % 50 sini toplayamazsa ordinator, şarkıcının yayını durduracaktır. Farzediniz ki herhangi biriniz Yves Mourousi veya Roger Gicquel'e televizyon aktüalitesini sundukları zaman, fikrini söyleyebilirsiniz ya da bir varyete programının veya B serisinden bir Amerikan macera filminin yayını "tahammülü imkânsız" gerekçesiyle kesebilirsiniz, hatta her tele-izleyici koltuğundan televizyon oyunlarına katılabilirsiniz, bir politik kamu oyu yoklamasına cevap verebilirsiniz, ya da olduğu yerden kıvıldamaksızın kitap ya da araba satın alabilirsiniz, bir lokanta veya tiyatrodaki yer ayırtabilirsiniz!

İşte bütün bu belirtilenler Warner Communications Inc. şirketinin *Qube* adındaki karşılıklı etkileşimli, karşılıklı konuşmalı, diyaloglu televizyon sistemini ortaya çıkardığı Columbus'ta sisteminin bir yan ürünüdür.

Dağıtım denen ve ABD. de yirmi yıl önce hizmete girmiş olan ordinator ve kablolu televizyon sisteminin bir yan ürünüdür.

Kablolu prensibi basittir: Programlar Hertz

dalgaları yerine koaksiyal kablolar vasıtasıyla yayınlanmaktadır. Aralarındaki fark yapıları açısından dandir. Kablo; üzerinden aynı anda 30-40 program geçebilen gerçek bir otoyol, Hertz dalgaları ise buna kıyasla kolayca tıkanabilen bir köy yolu gibidir. Üstelik kullanışı her ülkede kısıtlanmış ve uluslararası alanda da sıkı kayıtlara bağlanmıştır. Ayrıca dağlar ve yüksek binalar bazı bölgelerde yayınları engellemekte, yayınlar kötü olarak gelmekte, bazen hemen hemen hiç alınmamaktadır. Kendisinde bu sakıncaların hiçbiri olmadığı için kablo önce televizyonu Hertz dalgalarının aşamadığı yerlere ulaştırmak için kullanıldı, fakat kısa zamanda kablunun zaten mevcut televizyon bağlantıları için bir verici kanal olmaktan çok daha başka rol oynayabileceği anlaşıldı. Yayınlar için yer, yani bağlantılar sağlandığından televizyon şebekeleri yerel olayları anlatmak, hekimlere göre programlar yapmak gibi amaçlarla özel yerel yayınlar hazırlamaya ve bunları kablo vasıtasıyla nakletmeye geçtiler. Bugün ABD de yaklaşık olarak 13 milyon eve özel programlar yayınlayan 47 eyalete dağılmış 3700 kablolu televizyon şebekesi vardır. Qube işte bu gelişmenin bir sonucudur, çünkü bu şebekeler bütün ulusal şebekeler gibi tek taraflı olarak onları sadece izleyen seyircilere bilgiler, filimler, röportajlar iletmekle kalmaktadır. Halbuki Qube'un boyutları bambaşkadır. Qube 30 bağlantı ile bütün kablolu televizyon şebekelerinin başına geçmiştir. En önemlisi; tele izleyicinin yayınlara katılma ve karışmasını sağlayan bir dönüşlü kabloya malik olmasıdır. Bunu sağlayan, yayınların yollandığı kabloya paralel bir başka kablodur. Görevi; 18 tuşlu, bir cep kitabı boyunda küçük bir alet panosu vasıtasıyla her bir tele-izleyicinin kendi evinden gönderdiği cevapları stüdyoya kadar iletmektir. Tabii ki şebekenin kalbi ordinator'dur. Ordinator, Data General'in Eclipse serisinden dört makineden bir araya gelmiştir. Rollerini genel gözetim ve hesapları yapmaktır. Tamı tamına altı saniyede bir bilgisayar sistemi bütün kabloları, bütün alıcıları tarar. Şebekenin bu daimi denetimi bir taraftan kablunun doğru

Elindeki pano sayesinde 12 yaşındaki Red Whapps ekrandaki çovun yayınlanmasını onaylayabilir.

şekilde işleyip işlemediğini, diğer taraftan her bir abonenin izlediği bağlantıyı ve en önemlisi abonenin panoda Qube sisteminin "cevap" yazılı beş tuşundan birine basıp basmadığını kontrol eder.

Kablo yoluyla ordinatör ve yayın sistemlerinin bu şekilde birleştirilmesi profesyonel televizyon yayımcılarının eline Amerikalıların "iyi bir demirbaş" dedikleri güçlü bir teknik geç vermıştır. Artık onu otuz bağlantı yapabilecek ve daha iyisi dönüşlü devresi olan sistemler için kullanılmaktan başka bir iş kalmıyordu. Kısacası; eldeki demirbaş ile birlikte program malzemesini de harekete geçirmek gerekiyordu.

Warner şirketinin sorumluları Columbus'un tele-izleyicilerini üç değişik tipte programla eğlendirmeye karar verdiler. Programlardan birincisi olağanüstü filmlere ve sanat olaylarına, sinemanın büyük klasiklerine, günün spor müsabakalarına, büyüklere mahsus filmlere, oyunlara ve eğitime ayrılmış on bağlantıdan bir araya gelmektedir. Bu "ödemeli" bağlantıları sağlamak üzere kablunun diğer ucunda bulunan ordinatörler aboneyi şebekeyi her kullanımında faturalandırmaktadır. Qube'a abone olmak ise ayda tam

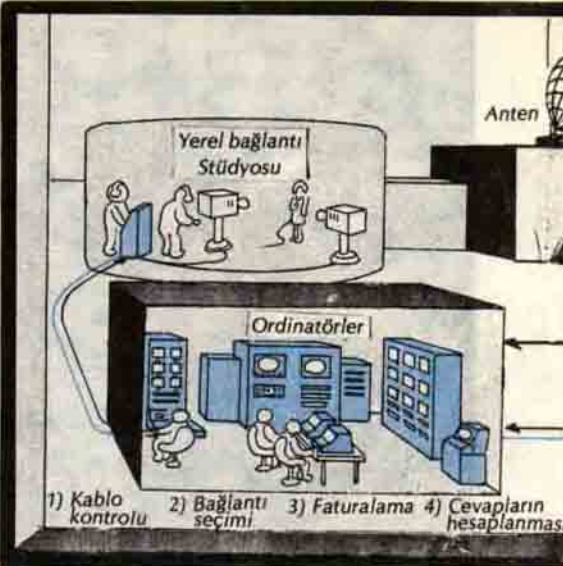
tamına 19.95 dolar (1.396 lira 50 kuruş)'a mal olmaktadır. Ayrıca izleyiciye her bir olağanüstü film veya büyüklere mahsus program karşılığında 3.5 dolar (245 lira) ücret tahakkuk ettirilmektedir. Ancak büyük klasikler çok daha ucuzdur. Meselâ "Tiren düdüğünü üç kere öttürür" veya "Kızgın dam üzerindeki kedi" için sadece bir dolar (70 lira) yeterlidir. "20 derste gitar öğreniniz" gibisinden veya çevredeki üniversiteler için hazırlanan programlar 75 dakikalık yayın karşılığı 2 dolar (140 lira) tutmaktadır. Qube'un diğer beş bağlantısı bedava veya hemen hemen bedavadır. Abonman ücretlerini ödemek yeter. Bunlardan bölgesel program adı altında birleştirilen on tanesi özellikle şehir hayatına ve haberlere tahsis edilmiştir. Aralarında "Yaşayan Columbus" diye adlandırılmış olanı devamlı şekilde yerel haberleri vermekte, aktüel yayınlar yapmaktadır. Tüketicilere yönelik başka bir program, meselâ aynı malın şehrin çeşitli süpermarketlerindeki fiyatlarını birbiriyle karşılaştırmakta, tele-izleyiciler için çevredeki restoranların yemeklerini tadmakta, bir dizi ticaret malını incelemektedir. Dört ayrı bağlantı ise günün 24 saatinde yazılı şekilde spor, borsa, meteoroloji ve genel

haberleri vermektedir. Geri kalan altı bağlantı ulusal televizyon şebekesinden veya mevcut yerel televizyonlardan naklen yayın yapabilmektedir.

Ancak Qube'un gerçek özelliği, dönüşlü devresidir ve Warner haberleşme merkezinde bulunan teknisyenler her bir tele-izleyicinin panosu sayesinde yayınlara müdahale edebilmek için malik olduğu beş imkânı kullanması için uğraşmaktadırlar. Böyle bir televizyonun etkisini iyi anlayabilmek için televizyonla yapılan bir fizik kursunu ele alalım: Ordinatörler devamlı olarak alıcıları tesbit ettikten profesör talebelerinin sayısını ve ismini öğrenebilir; sonra da yaptığı açıklamaların anlaşılıp anlaşılmadığını sorabilir. Meselâ talebelerden % 40 ilâ % 50 si "hayır" tuşuna basmışsa, dersi tekrarlayabilir. Yahut onlara bir problem vererek beş muhtemel cevaptan birini seçmelerini isteyebilir. Sonuca göre, meselâ talebelerden % 75 i yanlış cevap vermişse kursun bu bölümüne tekrar geri dönebilir.

Başka bir uygulama alanı oyunlardır. P-8 kanalı tamamen bunlara ayrılmıştır. Tele-izleyiciler düzinelerle oyuna katılabilirler, çünkü sistemin ordinatörleri her an doğru cevap verenlerin tanınmasına imkân verir.

Bölgesel varyete yayınlarında, özellikle C-1 bağlantısında tele-izleyicilerin fikri sorulur. Röportaj ve tartışmalarda konuşanlardan birinin kendisini izleyenlerin o andaki fikrini bilmek istemesi nadir bir olay değildir. Şimdi artık şirketlere mamullerini denemek veya satmak için anten yahut daha doğrusu "kablo zamanı" ayrılmaktadır. Buna misaller: Amerikan dergilerinden US, çeşitli kapak biçimleri arasında tereddüt ediyordu. Bunlar Qube abonelerine ekranda gösterildi ve en iyilerini seçmeleri istendi. Sonunda en çok beğenilen iki kapak yayınlandı. Bir seyahat acentesi çeşitli kataloglarını sergiledi ve tele-izleyicilerden bunlardan birini seçmelerini istedi. Cevap veren 104 kişiden üçü bir dış ülkeye seyahat hakkını kazandı. Colombus'un bir lokantası "Jai Lai", sofrta rezervasyonunu Qube sistemi ile sağlamaktadır. Bir yandan bir kitapçı son çıkan kitapları sergilemekte, öte yandan yeni bir parfüm çıkarmış olan, fakat şişenin şeklinde tereddüt eden bir firma izleyiciye başvurmaktadır. 3 dakikada tele-izleyicilerin cevabı alınmaktadır. Buna paralel olarak Qube devamlı şekilde bütün bağlantıların dinleme istatistiklerini çıkarabilmektedir. Warner şirketinden M. Kleiman: "Ancak bu konuda çok ileri gitmekten ve durup dinlenmeksizin tele-izleyicinin fikrini sormaktan kaçınmalıyız, çünkü izleyiciler bu işten çabuk

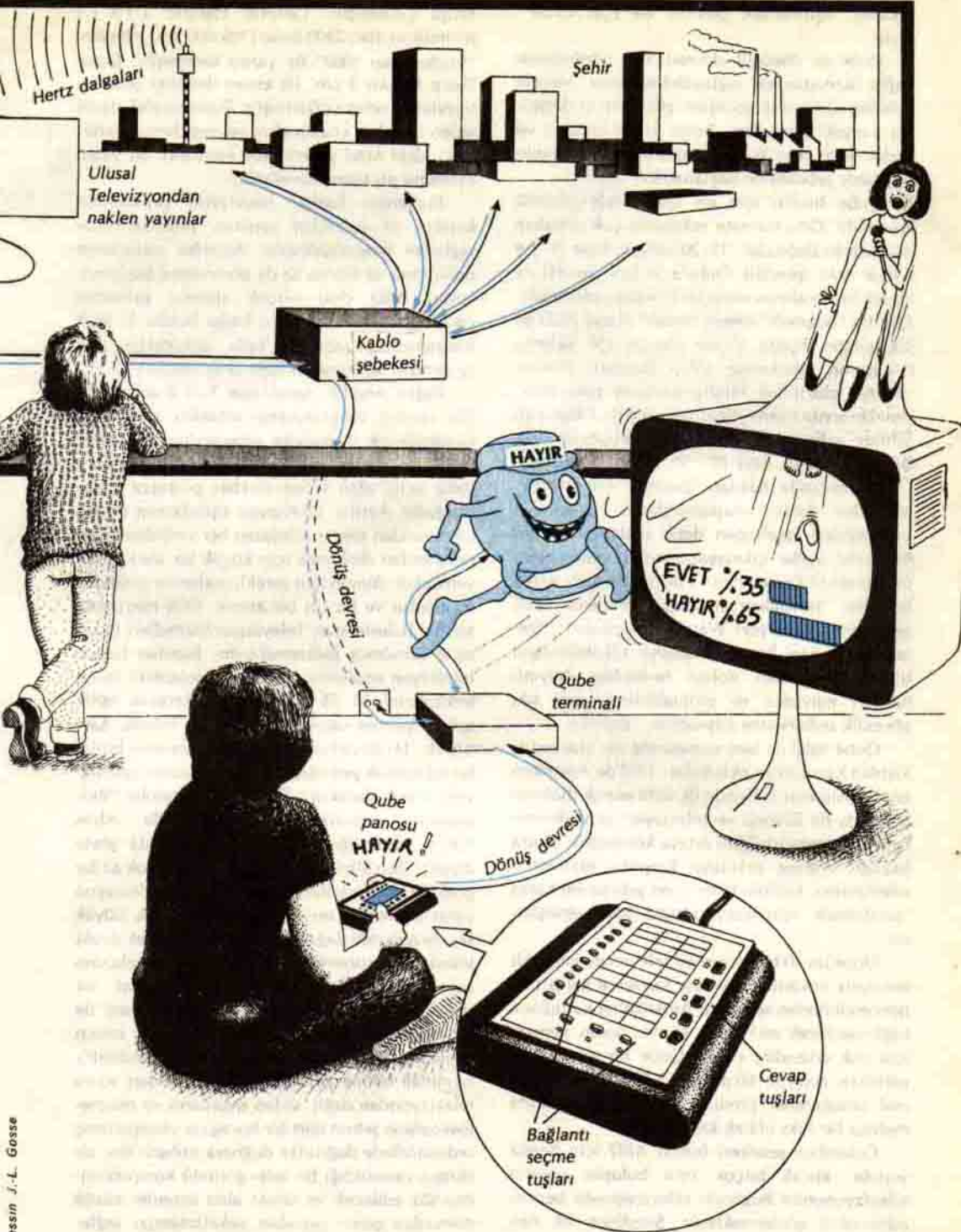
Colombus, tele-seyircinin direkt televizyon yayınlarını Qube sistemi sayesinde istediği gibi değiştirebildiği dünyanın tek şehridir. Qube bir süper kablolu televizyon şebekesidir. Klasik kablo şebekeleri gibi ulusal televizyondan (yukarıda) ve özel stüdyolardan (yukarıda, solda) çıkan yayınları yakalayacak antenleri vardır. Bütün bunlar kablolar (siyahla gösterilmiştir) vasıtasıyla bir alıcı cihazına kadar gelir.

Qube, karşılıklı konuşmayı sağlamak üzere ek olarak bir dönüş devresine (kırmızı ile gösterilmiştir), âlet panosuna, terminallere (sağda, karşıda) ve bir ordinatör dizisine (yukarıda) sahiptir. Gösterilen şekilde derhal ekrandan kaybolmaktadır; çünkü tele-izleyicilerden % 50 den fazlası panolarının "hayır" düğmesine basmışlardır. Sağ aşağıdaki yuvarlakta Qube panosunun 18 tuşu görülmektedir. Altta üç tuş "ödemeli", yerel ve ulusal yayın bağlantıları arasında seçim yapma imkânını vermektedir. Soldaki altı düğme meselâ "olağanüstü filimler" gibi istenen bir yayının tam olarak belirlenmesini sağlamakta, sağdaki beş düğme, tele izleyicinin misalimizdeki "evet" veya "hayır" şeklindeki cevabını iletmeye yaramaktadır. Mamafih ekrandan şu şekilde sorular yönetilebilir: "Sizce enflasyonun sebepleri nelerdir?"

- 1) Enerji sorunları
- 2) Kötü hükümet yönetimi
- 3) Ücret artışları
- 4) Uluslararası ekonomi krizi
- 5) Başka sebepler.

Tele-izleyicinin cevabını belirtmesi için bu cevapları karşılayan beş düğmeden birine basması yetmektedir.

ORDİNATÖR.. YA DA "DEMOKRATİK SANSÜR"

bikarlar. Aşılmaması gereken bir eşik vardır." diyor.

Qube'un dönüştü devresi tele-görüntüden başka hizmetler de sağlayabilmektedir. Meselâ evinizin elektronik gözetimi gibi. Eve yerleştirilen yangın izleyicileri, hırsız alarm sistemi ve imdat düğmeleri Warner haberleşme sisteminin ordinatör şebekesine bağlanabilir.

Qube bugün için en üstün tele-görüntü sistemidir. Onu hizmete sokmanın çok pahalıya mal olduğu doğrudur: 15-20 milyon dolar (1-1.4 milyar lira). Şimdilik Qube'a sadece 26.000 ev abone ise de alınan sonuçlar istikbal vadedicidir. Eğer bu "ödemeli" sistem rantabl olursa ABD'de bir milyon kişinin abone olduğu 138 kablolu televizyon şebekesine sahip bulunan Warner şirketi Qube'u her tarafta hizmete sokacaktır. Bundan sonra siraın Pensilvanya'daki Pittsburgh şehrine geleceği sanılmaktadır (gelişmeler için Bilim ve Teknik, Sayı 146, Sh. 27-28'e bakınız).

Colombus'ta bazıları Qube'un evlerine girmesinden dolayı telaşlanmışlardır. Şebekenin ordinatörleri tarafından depo edilmiş bulunan bilgilerin açığa çıkmayacağından nasıl emin olunacaktır? Farzedelim ki bir siyasî parti kendi liderinin "büyüklerle mahsus" filimlerle vakit geçirdiğini öğreniyor! Warner sorumluları: "Sistemimizin özel hayatı tehlikeye sokabileceğini biliyoruz, bundan dolayı fevkalâde ihtiyatlı hareket ediyoruz ve ordinatörlerde çok sıkı güvenlik tedbirlerine başvurduk." diyorlar.

Qube ABD'de tam zamanında ele alınmıştır. Yapılan kamu oyu yoklamaları 1978'de Amerikan televizyonunun tarihinde ilk defa olarak dinleme oranında bir azalma ve televizyon aboneilerinin belirli bir tadmatsızlığını ortaya koymuştur. Hatta bazıları Warner şirketinin karşılıklı etkileşimli televizyonu, kablolu televizyon şebekesini halka "satabilmek" için ortaya attığını iddia etmişlerdir.

Qube'un 30 bağlantısı ve izleyiciyle karşılıklı konuşma imkânları dünyayı saatlerce garip çatı pencerelerinden seyreden Amerikalıyı koltuğuna bağlayabilecek mi? Vakıt henüz cevap vermek için çok erkendir; çünkü Qube bir aileye çok pahalıya, ayda 50-60 dolara (3.500-4.200 liraya) mal olduğundan şimdilik varlıklı sosyal sınıfa mahsus bir lüks olarak kalmaktadır.

Colombus şebekesi bugün ABD için henüz yenidir, ancak birçok yeni buluşlar yarının televizyonunun bugünün televizyonuna benzemeyeceğini göstermektedir. Şimdiden ilk dev ekranlar ortaya çıkmıştır. Advent şirketi ekran boyutları 1.90 x 1.90 m. olan gerçek bir dev, "Video Heam 360" ı 3.300 dolara (231.000 liraya)

satışa çıkarmıştır. General Electric 1.1 x 1.1 metrelik ve fiyatı 2800 dolar (196.000 lira) olan dev "Widescreen 1000" ile yarışa katılmıştır. Japon Sharp firması 3 cm. lik ekran derinliği olan bir televizyon ortaya çıkarmıştır. Buna paralel olarak video oyunları çoğalmakta ve çeşitlenmektedir. ABD'deki Atari şirketi 1300 varyantlı bir video oyununu piyasaya sürmüştür.

Bunlardan başka, televizyon yayınlarının kaydını ve sonradan yeniden yayınlanmasını sağlayan magnetoskoplara Amerika pazarlarını doldurmuş ve Fransa'da da görünmeğe başlamışlardır. ABD'deki birçok sinema şirketinin çıkardığı video-kasetler o kadar boldur ki artık magnetoskop sahipleri tıpkı diskotekler gibi "videotek" ler kuracak hale gelmişlerdir!

Başka projeler; sabah saat 1 ilâ 6 arasındaki ölü saatleri magnetoskop sahipleri tarafından kaydedilecek televizyon programları ile değerlendirmek, video-kasetlerden daha kullanışlı ve daha ucuz olan video-diskleri piyasaya çıkarılmaktadır. Ayrıca, televizyon uydularının ortaya çıkmasından sonra, dünyanın her yerinden gelen programları dinlemek için küçük bir alıcı anten yetecektir. Bunun için gerekli malzeme şimdiden mevcuttur ve bu tip bir anten, 1978 mayısında MIPTV (Uluslararası Televizyon Mamulleri Pazarı) e sunulmuş bulunmaktadır. Bundan başka, televizyon endüstrisi şimdiki kablolarındaki iletim imkânlarını 10 ilâ 100 katına çıkaracak optik tellere yatırım yapmıştır (Bilim ve Teknik, Sayı 140 sh. 14-20'ye bakınız). Ufukta görünen bütün bu teknolojik yeniliklerden sonra yarının televizyonu nasıl olacaktır? Qube gibi sistemler "ihtisasslaşmış" televizyonun habercileridir. Alvin Tofler "Geleceğin Şoku" adlı kitabında şöyle diyor: "Dün büyük bir seyirci kütlesine çok az bir görüntü (programlar) sağlamış olan televizyon yarın seçkin bir seyirci topluluğuna çok büyük sayıda program dağıtacaktır." Buna karşılık direkt televizyon sistemleri yüz milyonlarca alıcının aynı görüntüyü izleyebileceği dünyasal bir televizyonu müdelemektir. Haber iletimi ile birleştirilmesi sonucunda televizyon alıcı cihazı özelliğini kaybedecek ve sadece bir ordinatör terminali hâline gelecektir. Artık bundan sonra televizyondan değil, video oyunların ve magnetoskoplara şehrin dört bir bucağına yerleştirilmiş ordinatörlerle doğrudan doğruya irtibatlı dev bir ekrana yansıtıldığı bir tele-görüntü kompleksinden söz edilecek ve direkt alıcı antenler bütün dünyadan gelen yayınları yakalamamızı sağlayacaktır.

İlerinin bu televizyonu acaba Avrupa'ya da gelecek midir? Belki de, fakat çok yavaş

adımlarla! Çünkü televizyon devlet.tekelindedir ve sadece TDF (Fransız Televizyon Kurumu) televizyon yayınları yapma hakkını hâizdir. Bu tekele aykırı düşen kablolu televizyon doğmadan ölmüştür ve zaten 1974'ten şimdiye kadar yapılmış yedi deneyden hiçbirisi gerçekten başarılı olmamıştır. Kuruluşundan beri SFT (Fransız Teledağıtım Şirketi, TDF nin bir şubesidir) bitkisel bir hayat sürmekte, hattâ görevi bile tam olarak açılanmamış bulunmaktadır. Yedinci endüstri planında kendisine hiçbir yeni ödenek ayrılmamıştır. Ancak gelecek asıl bu buluşlarda yatmaktadır ve Fransa hem kablo, hem de telegörüntü açısından bu alanda hayli geri kalmış bulunmaktadır. Buna karşılık televizyon hizmetleri gelişmeye devam etmektedir. Bunların arasında en tanınmış televizyon alıcısında metinli görüntü sağlayan Antiope'tir. Antiope (Yazı sayfası şeklinde televizyon görüntülerinin nümerik kodla algılanması) sisteminde bir merkezî bilgi bankasından çıkmış olan veriler (doneler) TDF tarafından Hertz dalgaları şeklinde yayınlanırlar. Bunlar kullanıcının anteni tarafından yakalandıktan sonra yazılı ve ileride, istendiği zaman bilgileri depo etme yeteneği olan kod çözücü vasıtasıyla, görüntü şekline çevrilebilirler. Bu suretle genel ya da özel mahiyette bilgiler görüntülenebilir. Bugün bankalarda ve kambiyo borsalarında Antiope ile teçhiz edilmiş 20 kadar alıcı bulunmaktadır.

Bir aya kadar meteoroloji ile ilgili ikinci bir deney yapılacaktır. Alıcılar her an yol ve hava durumunu bilmek zorunda olan kara ve deniz nakliyatçılarıyla yapı müteahhiflerine tahsis edilmiştir. Ancak Antiope muhtemelen 1980'den sonra ticarî şekilde geniş kütlelerin istifadesine sunulabilecektir. Hertz dalgaları şeklinde yayınlanan bu tele-hizmet herhalde şebekeyi yükleyeceğinden ancak kısa, geliştirilmeye müsait ve büyük bir kütleye hitap eden haber programlarına ayrılacaktır. Bununla birlikte, kablolu yayınlara mükemmelen uygulanabilir. Antiope'un Manş Denizinin öbür yakasında bir benzeri vardır; o da BBC tarafından geliştirilmiş ve İngiltere'de hizmete sokulmuş olan Ceefax sistemidir.

1982 dolaylarında Fransa'da ikinci bir tele-hizmet piyasaya arz olunacaktır. Bu, Titan'dır. Gayesi Antiope'a benemektedir ve devamlı bilgilerin ordinatör hafızasından televizyon ekranına aktarılmasını sağlayacaktır. Ancak Titan'ın bilgileri dalgalardan yararlanacak yerde, televizyona küçük bir siyah kutu ile bağlanan telefon hattından geçmektedirler. Titan Antiope ile birlikte aynı malzemeyi kullanmakla beraber onun karşısında bir avantajı vardır: Yerle

sınırlandırılmış değildir; telefon hattı vasıtasıyla Fransa'nın bütün telefon rehberleri ve katalogları gelip sizin alıcınızda görünebilirler. Buna karşı her abone gibi Titan'ı da telefonla aramak gerektiğinden aynı anda birçok alıcının onu araması ve devreyi aşırı yüklemesi tehlikesi vardır. Antiope tele-izleyicinin aralarından seçim yapabileceği bir sıra dükkâna, Titan ise evde her zaman el altında bulunan eşyaya benzetilebilir. Onun sayesinde bir uçağın varış saati veya civardaki tiyatroların programları tesbit olunabilir. Antiope'ın da Titan gibi İngiltere'de bir benzeri vardır: İngiliz PTT si tarafından geliştirilmiş ve ticarî hizmete sokulmuş olan Viewdata sistemi. Viewdata sayesinde meselâ borsa, ticaret veya spor havadislerini almak, yemek tarifelerini, telefon rehberlerini ve bahçecilik bilgilerini görüntülemek imkânı sağlanmıştır.

Bu iki İngiliz sisteminin ticarî hizmete sokulması herhalde Fransız makamlarını uyarmış olacak ki, her ikisi de CCETT (Telefon ve Televizyon Araştırmaları Ortak Merkezi) tarafından geliştirilmiş olan Antiope ve Titan ile daha yakından ilgilenmeye başlamışlardır. Unutmamalı ki iyi bir kablolu televizyon şebekesine malik olan Amerikalılar, Qube bir tarafa bırakılacak olursa henüz az geliştirmiş oldukları tele-metinler konusundaki ilerlemeleri dikkatle izlemektedirler. Maalesef kamu makamlarının karar vermedeki yavaşlıkları Fransız sistemi üzerinde olumsuz etkiler yapmaktadır. Bu yüzden İngiltere'de artık hizmete girmiş olan Ceefax ve Viewdata, ticarî alanda şimdiden arayı bir hayli aşmış bulunmaktadır.

Rennes'deki CCETT'den başka tele-hizmetler de çıkmaya hazırlanmaktadır. Bunlardan biri olan EPEOS (İsmlenmeli yayın program kaydı) ismlenmeli televizyonu imkân dahiline sokacaktır. Böylece meselâ bir tele-izleyici bir hafta veya bir ay önceden magnetoskopunu yapılmış yayınları veya televizyon haberlerini kaydedecek biçimde programlayabilir.

Kısacası, yarının televizyonu şimdiden kendini gösteriyor ama her yerde aynı şekilde değil; ABD, Kanada ve Japonya'da gelecek, ördinatöre bağlı kabloda yatmaktadır. Ticarî kablolu televizyonun gelişmesinin sınırlandığı Fransa'da ise bu konuda hayli çekingen adımlar atılmış bulunmaktadır.